

Stanje tužbi pred Privrednim sudom

Prva grupa: (05. 04, 2916, 10. 08. 2916, 23. 03. 2017)

Vrhovni kasacionog sud je 9. februara 2023. godine doneo presudu kojom „*prihvata stanovište nižestepnih sudova da je izvršena svojinska transformacija tako što je dug drugotuženog (Er Srbije), prema subjektu iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, konvertovan u kapital drugotuženog (Er Srbije). Time je izmenjena struktura kapitala drugotuženog (Er Srbije). Navedeni postupak ima prirodu svojinske transformacije, jer je do promene titulara došlo neposrednom pogodbom koju upućuje član 6. Sporazuma, te je kroz dokapitalizaciju izvršena konverzija duga u kapital i izmenjena struktura kapitala tako što je privatizovano 49% kapitala. Činjenica da je faktički započet postupak privatizacije, zaposlenima daje prava predviđena članom 23. stav 4. Zakona o pravu na besplatne akcije i novčanu naknadu koju građani ostvaruju u postupku privatizacije.*

Međutim, osnovano se revizijom ukazuje da se uslovi za ostvarenje prava na besplatne akcije propisuju Zakonom o besplatnim akcijama i novčanoj naknadi koju građani ostvaruju u postupku privatizacije i da od ispunjenosti tih uslova zavisi ne samo obim nego i postojanje prava na besplatne akcije, odnosno na isplatu njihove protivvrednosti. Za svakog pojedinog tužioca je moralo biti utvrđeno da li ispunjavaju ove uslove, te da li postoji eventualno isključenje prava shodno odredbama člana 24. Zakona.”

Ovom presudom, ceo proces je vraćen u osnovni – Privredni sud, s time što je pravni zastupnik – advokat Udruženja malih akcionara, dao tumačenje da je ovo de facto priznanje prava tužitelja - članova Udruženja, na akcije, odnosno na novčanu nadoknadu. Na sajtu UMA JAT, tim povodom je 1. 11. 2023. godine objavljena sledeće informacija:

„Presudom Vrhovnog Kasacionog suda naloženo je prvostepenom sudu da utvrdi uslove za ostvarenje prava na besplatne akcije i novčanu naknadu za svakog pojedinog tužioca, to jest člana Udruženja malih akcionara. Na pripremnom ročištu koje je zakazano u toku ovog meseca, biće određeni sudski veštaci koji će obaviti ovaj posao.”

Prvo ročište pred privrednim sudom, 8. novembra 2023., nije održano zbog štrajka poštara, drugo, 25. januara 2024.. „zbog bolesti sudije“, a treće, zakazano za 28. mart, „zbog porodičnih problema sudije“.

Nije održano ni četvrto ročište, zakazano za 14. maj 2024. Sud je tada utvrdio da u sudskim spisima nedostaje veoma mnogo podataka, pre svega **JMBG** tužilaca, kao i podataka za tužioce koji su u međuvremenu preminuli, pa je dat je nalog da zastupnici tužilaca, u roku od 30 dana, sudu dostave sledeće podatke:

1. JMBG za svakog tužioca
2. Za tužioce koji su u međuvremenu preminuli, ostavinska rešenja sa JMBG naslednika – pravnih sledbenika.

3, Punomoćje naslednika - pravnih sledbenika za advokata.

Pravni zastupnik Udruženja, u posebnom podnesku, dostavio je sudu najveći broj traženih JMBG, a za one koje nije uspeo da prikupi zatražio je od suda da ih su prikupi po službenoj dužnosti.

U istom podnesku, pravni zastupnik je ponovio raniji tužbeni zahtev ali i dodao novi, eventualni zahtev: „*Ukoliko sud odbije ovaj tužbeni zahtev kao neosnovan punomoćnik tužilaca predlaže da sud usvoji sledeći eventualni zahtev.... da (tuženi) svakom pojedinačnom tužiocu dodele akcije Air Serbia-e koje im po Zakonu pripadaju*“. Pojednostavljeno rečeno, sudu je ponuđeno: ukoliko ne možemo da dobijemo novčanu nadoknadu, pristajemo na akcije Er Srbije!

Eventualni zahtev je podnet i pored toga što je predsednik Upravnog odbora izričito bio protiv toga i insistirao na tome da se tužbeni zahtev ne može menjati. Neposredno pred poslednje ročište, Upravni odbor je, zahtevao od pravnog zastupnika da povuče eventualni zahtev, ali to nije učinjeno.

Ročište, zakazano za 10. oktobar 2024. godine, je odloženo zbog toga što pravni zastupnik JAT-a nije u potpunosti postupio po nalogu suda od 14. maja 2024., odnosno nije dostavio jedinstveni matični brojevi građana za sve tužioce. Pravni zastupnik Udruženja je sakupio i sudu dostavio veći broj **JMBG** tužilaca, kao i sva do sada prispela **ostavinska rešenja** za preminule članove, sa **JMBG** naslednika – pravnih sledbenika, ali i dalje, od 1536. tužioca, članova Udruženja malih akcionara, za više od dve stotine nedostaju matični brojevi. Sud je dao nalog da zastupnici tužilaca, u roku od 30 dana, sudu dostave nedostajuće podatke.

Sledeće ročište je zakazano za 30. januar 2025. godine.

Druga grupa (23. 12. 2023)

Dana 23. decembra 2023. godine pravni zastupnik Udruženja je predao 210 novih tužbi Privrednom sudu u Beogradu. Zajedno sa 1326 tužbi, koje su ranije podnete i na osnovu kojih se već vodi postupak, sada 1536 članova Udruženja traži ostvarivanje prava po osnovu Zakona o pravu na besplatne akcije i novčanu naknadu koju građani ostvaruju u postupku privatizacije.

Na pripremnom ročištu za ovu, drugu grupu, zakazanom za 3 april 2024. godine, pravni zastupnik Udruženja malih akcionara je predložio da se spoje prva i druga grupa, s obzirom da je u pitanju isti pravni osnov, isto činjenično stanje, iste stranke. Tuženi su se usprotivili ovom predlogu, nakon čega je sudija odlučio da se predlog za spajanje parnica uputi nadležnom sudiji koja sudi u sporu prve grupe, da on odluči da li da se nova tužba pripoji već postojećoj ili ne. Odluka je bila da se ove dve tužbe ne spajaju.

Drugo pripremno ročište, zakazano za 23. maj 2024. , ponovo nije održano. Ovoga puta razlog je bio podnesak druge strane - Air Serbia-e, u koji tužiocima nisu imali ranije uvid, a o kome bi trebalo da se izjasnimo u određenom roku. Pored toga, Sud je naložio da tužiocima i za ovu grupu pribave JMBG tužitelje, kao što je zahtevano i za Prvu grupu.

Novo ročište je zakazano za 5 juli, ali je Privredni sud u Beogradu, doneo rešenje kojim se pripremno ročište za drugu grupu otkazuje i zakazuje novo za 13. 09. 2024.

Dana 13. septembra 2024. godine održano je pripremno ročište, kome su prethodili podnesci, kako tužioca – Udruženja UMA JAT, tako prvotuženog – Vlade Srbije i drugotuženog – Er Srbije. Zastupnik Udruženja je dostavio tražene podatke, JMBG za sve tužioce i ponovio eventualni zahtev u vezi dodele akcije Er Srbije, kao i kod prve grupe.

Zakonski zastupnici i prvotuženog i drugotuženog su na ročištu isticali da je tužba neuredna, da se protive preinačenju tužbe iz podneska tužilaca te da je eventualni tužbeni zahtev neuredan. Zastupnik prvotuženog je insistirao na tome da tužioci nemaju pravni osnov, niti su dostavili relevantnu dokumentaciju za svoje činjenične navode, kada je sprovedena privatizacija Er Srbije. Takođe, da ostaje pri prigovoru zastarelosti naknade štete koju tužioci traže glavnim tužbenim zahtevom, kao i zastarelost primenom opšteg roka zastarelosti.

Punomoćnik drugotuženog je takođe osporio tužbu i tužbeni zahtev po osnovu i visini. Tvrdeći da primarni tužbeni zahtev nije osnovan, zaključio je da tužioci nemaju pravo na naknadu štete koju potražuju, a posebno ne u iznosima koji su potpuno diskreciono i paušalno obračunati. Po njemu, potraživanje eventualne naknade štete je zastarelo, protekom roka od tri, odnosno pet godina – jer se prema postavljenom tužbenom zahtevu taj rok se može računati jedino od 10. 08. 2013. godine, koji su tužioci naveli kao dan zaključenja okvirnog ugovora.

Pravni zastupnik Udruženja malih akcionara je dodatno predložio „*da sud ekonomsko-finansijskim veštačenjem izvede dokaz i utvrdi vrednost kapitala drugotuženog u vreme pre privatizacije, iznos vrednosti kapitala koji je trebalo da pripadne zaposlenima i bivšim zaposlenima drugotuženog na dan privatizacije, kao i iznos naknade koji treba da pripadne svakom tužiocu u odnosu na vrednost kapitala koji je postojao na dan privatizacije, s obzirom da državni organi to nisu uradili*“.

Kao i za prvu grupu, eventualni zahtev je podnet i pored toga što je predsednik Upravnog odbora izričito bio protiv toga i insistirao na tome da se tužbeni zahtev ne može menjati. Takođe, Upravni odbor nije bio unapred upoznat da će pravni zastupnik Udruženja predložiti da sud ekonomsko-finansijskim veštačenjem izvede dokaz i utvrdi vrednost kapitala drugotuženog u vreme pre privatizacije... Ocenjujući da je to veštačenje sasvin nepotrebno i nebitno za osnovnu tužbu, Upravni odboje je zahtevao od pravnog zastupnika da povuče eventualni zahtev i za drugu grupu kao i veštačenje, ali to nije učinjeno.

Novo ročište je zakazano za 30. oktobar 2024. godine.